

VOORONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten

Samenvatting

Met dit ontwerp van decreet wordt de gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie beoogd.

Er wordt een decretaal kader gecreëerd voor flexibele aansluitingsovereenkomsten op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Beleidsdomein: Omgeving

Beleidsveld: Energie

Dit ontwerp van decreet vormt de gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie (hierna aangehaald als "Vijfde Elektriciteitsrichtlijn"), en in het bijzonder het artikel 6bis over flexibele aansluitingsovereenkomsten en de gedeeltelijke uitvoering van verordening (EU) 2024/1747 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943 wat betreft het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie.

Deze richtlijn maakt deel uit van het "Green Deal Industrial Plan" dat op 1 februari 2023 door de Europese Commissie werd gepubliceerd. Dit plan beoogt het concurrentievermogen van de klimaatneutrale industrie in de EU te verbeteren en de transitie naar klimaatneutraliteit te versnellen.

De Vijfde Elektriciteitsrichtlijn werd gepubliceerd op 24 mei 2024 en hervormt de bestaande regels rond de EU elektriciteitsmarktwerking. De richtlijn heeft als doel om de ontwikkeling van hernieuwbare energie te bevorderen, consumenten beter te beschermen en het concurrentievermogen van de industrie te verbeteren. Het artikel 6bis moest door de lidstaten uiterlijk op 17 januari 2025 worden omgezet in de eigen regelgeving.

Met de omzetting van het artikel 6bis uit de vijfde elektriciteitsrichtlijn wordt een decretaal kader gecreëerd voor flexibele aansluitingsovereenkomsten op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit.

B. Inhoud

Met het ontwerp van decreet wordt beoogd een decretaal kader te creëren voor flexibele aansluitingsovereenkomsten op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

De netbeheerders staan voor een grote uitdaging wat het voorzien van voldoende netcapaciteit betreft. Uit de investeringsplannen van de netbeheerders blijkt dat er de komende jaren sterk zal geïnvesteerd worden in de elektriciteitsnetten. Deze grootschalige netinvesteringen zullen nodig zijn om de energietransitie te kunnen realiseren. Maar het uitvoeren van netinvesteringen vraagt veel inzet van financiële middelen, tijd en mankracht. Ondanks de vooropgestelde investeringsplannen dreigt o.a. de elektrificatie van de industrie en transport, verdere digitalisering van de samenleving en een grotere nood aan energieopslag, deze geplande netversterking echter voorbij te lopen, met risico's op netcongestie- en aansluitproblemen tot gevolg. Aangezien de doorlooptijd van netversterkingen – zeker op hoogspanningsniveau – doorgaans veel langer is dan die van industriële procesaanpassingen of residentiële elektrificatie, dreigt de capaciteitsvraag veel sneller toe te nemen dan het tempo waaraan de netbeheerders het net kunnen verzwaren of uitbreiden. Daarbij zullen bijkomende maatregelen en flexibiliteitsoplossingen op verschillende niveaus essentieel zijn om ervoor te zorgen dat de energietransitie in afwachting van de geplande netinvesteringen niet vertraagd wordt.

Via de omzetting van de vierde elektriciteitsrichtlijn naar Vlaamse regelgeving (EMD-decreet en -besluit) werd er reeds een regelgevend kader gecreëerd voor de opzet voor de aankoop van flexibiliteitsdiensten onder de vorm van marktproducten en niet-marktgebaseerde oplossingen onder de vorm van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit. Daarnaast zijn flexibele aansluitingsovereenkomsten een bijkomende flexibiliteitsoplossing voor de netbeheerders in het kader van beheer van netcapaciteit en congesties op hun net.

Het voorliggend aanvullend regelgevend kader (via de omzetting van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn) moet de elektriciteitsdistributienetbeheerder Fluvius en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit de mogelijkheid geven om flexibele aansluitingsovereenkomsten aan te bieden aan netgebruikers op hun net. Deze overeenkomsten kunnen gebruikt worden om sneller nieuwe aansluitingen of verzwaringen van bestaande aansluiting te voorzien in netgebieden met congestierisico's of beperkte netcapaciteit. In afwachting van het creëren van nieuwe netcapaciteit door middel van een netinvestering kunnen deze aansluiting of verzwaring via een flexibele aansluitingsovereenkomst reeds worden gerealiseerd.

Het voorliggende decretaal kader biedt een duidelijke afbakening voor de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten. Daarbij kunnen deze overeenkomsten enkel gebruikt worden indien er aan een aantal voorwaarden is voldaan. Verder zijn transparantie en voorspelbaarheid voor netgebruikers, informatievoorziening voor de netgebruikers, rapportering naar de Vlaamse Nutsregulator en toezicht door de Vlaamse Nutsregulator binnen dit regelgevend kader essentieel.

Het regelgevend kader zal in verschillende stappen worden uitgewerkt. Met dit decreet wordt het regelgevend kader op het niveau van het Energiedecreet uitgewerkt. Op basis van het decretaal kader kunnen de Vlaamse Nutsregulator en de netbeheerders het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten verder uitwerken in de toepasselijke technische reglementen en de technische regels voor processen bij de netbeheerders.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het voorliggende ontwerp van decreet geeft uitvoering aan de volgende doelstellingen die ook in de bovenstaande situering en inhoud werden toegelicht:

- Gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie.
- Gedeeltelijke uitvoering van verordening (EU) 2024/1747 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943 wat betreft het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie.

Er worden verschillende maatregelen ingevoerd met betrekking tot netbeheer, elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit:

- invoeren van nieuwe taken, opgelegd aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit via artikel 4.1.6, §1. Netbeheerders moeten informatie publiceren onder de vorm van capaciteitskaarten over de bestaande en toekomstige beschikbare netcapaciteit voor nieuwe aansluitingen en het verzwaren van aansluitingen op hun net binnen hun dekkingsgebied, moeten transparante en duidelijke informatie geven over de status en behandeling van de verzoeken tot aansluiting op het net aan de netgebruikers en moeten het mogelijk maken voor de aanvragers van een aansluiting en de netgebruikers om aanvragen voor netaansluitingen en de bijhorende documenten volledig digitaal in te kunnen dienen;
- netbeheerders moeten met betrekking tot marktproducten op regelmatige basis marktvragen voor marktgebaseerde flexibiliteit lanceren via artikel 4.1.17/4, §3;
- invoeren van een decretaal kader voor het aanbieden van flexibele aansluitingsovereenkomsten in functie van het beheer van lokale congestie via "onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten", bestaande uit artikel 4.1.17/9 tot en met artikel 4.1.17/16;
- invoeren van een nuancering om rekening te houden met de mogelijkheden om flexibiliteit toe te passen bij de voorwaarde voor het weigeren door de netbeheerder van toegang tot zijn net omdat zijn net over niet voldoende capaciteit beschikt om het vervoer te verzekeren, via artikel 4.1.18.

Er wordt de mogelijkheid geboden om een kader voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten in te voeren mocht dit noodzakelijk zijn via artikel 4.1.17/16.

Artikel 4.2.1, §2, punt 19° bepaalt dat de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator de regels opgelegd in het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten aan de elektriciteitsnetbeheerders moeten bevatten.

Impactanalyse

1. Maatschappelijke impact

Het voorontwerp van decreet legt geen specifieke verplichtingen of rechten op aan welbepaalde doelgroepen en is van toepassing op alle netgebruikers aangesloten op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in Vlaanderen. Er is derhalve geen specifieke impact op jongeren.

Er wordt door dit voorontwerp van decreet geen negatieve impact verwacht op mensen die in armoede leven en meer specifiek in energiearmoede.

2. Impact op de grondrechten en het gelijkheidsbeginsel

Het voorontwerp van decreet heeft geen impact op de grondrechten of het gelijkheidsbeginsel.

3. Budgettaire impact

Het voorontwerp van decreet heeft geen directe impact op de begroting. Dit wordt bevestigd in het advies van de Inspectie van Financiën van 17 april 2025.

4. Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Het voorontwerp van decreet voorziet geen impact op de lokale of provinciale besturen. Dit wordt bevestigd in het advies van de Inspectie van Financiën van 17 april 2025. De regelgeving betreft een gewestaangelegenheid en is niet van toepassing op Brussel.

Implementatie

1. Bevoegdheidsdelegatie

In de volgende artikelen van het voorontwerp van decreet worden delegaties aan de Vlaamse Regering gegeven:

- Artikel 12: De Vlaamse Regering bepaalt, op advies van de Vlaamse Nutsregulator, de berekeningswijzen en bijkomende toepassingsvoorwaarden voor de compensatie voor modulaties bij flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/14, §1, derde lid). De Vlaamse Regering kan, op advies van de Vlaamse Nutsregulator, de berekeningswijzen en toepassingsvoorwaarden voor de compensatie voor het flexibele vermogen zoals dat vastgelegd is in de flexibele aansluitingsovereenkomst bepalen (artikel 4.1.17/14, §2, tweede lid).
- Artikel 14: De Vlaamse Regering bepaalt, op advies van de Vlaamse Nutsregulator, de berekeningswijzen en de toepassingsvoorwaarden voor de compensatie die netgebruikers met wie een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst is gesloten, ontvangen (artikel 4.1.17/16, §2, tweede lid).

In de volgende artikelen van het voorontwerp van decreet worden de bevoegdheden van de Vlaamse Nutsregulator uitgebreid of delegaties aan de Vlaamse Nutsregulator gegeven om verdere uitvoeringsmaatregelen te nemen:

- Artikel 7: De Vlaamse Nutsregulator houdt toezicht op de naleving door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit van de toepassingsvoorwaarden en principes van flexibele aansluitingsovereenkomst (artikel 4.1.17/9, §1, vierde lid), de Vlaamse Nutsregulator kan nadere regels bepalen met betrekking tot de rapportering over de geplande investeringen van de netbeheerders (artikel 4.1.17/9, §3, eerste lid), de Vlaamse Nutsregulator legt de standaardlooptijden van netinvesteringen en bijkomende regels hierover vast in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.17/9, §3, derde lid);
- Artikel 8: De Vlaamse Nutsregulator legt de maximale ingeschatte looptijden voor flexibele aansluitingsovereenkomsten voor investeringen op de elektriciteitsnetten vast en kan met betrekking tot het stroombeheersingssysteem nadere regels bepalen (artikel 4.1.17/10, §1, tweede lid), de Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.17/10, §2, tweede lid) en keurt deze methodologie ingediend door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en beheerder van

- het plaatselijk vervoernet van elektriciteit goed (artikel 4.1.17/10, §2, derde lid);
- Artikel 9: De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van het modelcontract voor flexibele aansluitingsovereenkomsten in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.17/11, tweede lid) en keurt de modelcontracten ingediend door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit goed (artikel 4.1.17/11, derde lid);
 - Artikel 10: De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van de methodologie over de capaciteitskaarten opgesteld door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.17/12, tweede lid) en keurt deze methodologie goed (artikel 4.1.17/12, derde lid);
 - Artikel 11: De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere voorwaarden van de rapporteringsplicht van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in de toepasselijke technische reglementen en kan hiernaast ten allen tijde bijkomende informatie opvragen bij de netbeheerders met betrekking tot het aanbieden van flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/13, derde lid);
 - Artikel 12: De Vlaamse Nutsregulator legt de nettarieven vast die van toepassing zijn op zowel de vaste als de flexibele injectie- en afname bij flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/14, §1, derde en vierde lid), de Vlaamse Nutsregulator kan de nadere regels en voorwaarden van de impact op de perimeter van de evenwichtsverantwoordelijke bepalen in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.17/14, §2, tweede lid);
 - Artikel 13: De Vlaamse Nutsregulator kan de nadere regels in de toepasselijke technische reglementen bepalen omtrent de voorwaarden en criteria wanneer een netbeheerder kan weigeren om een flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden (artikel 4.1.17/15, eerste lid), de Vlaamse Nutsregulator is de beroepsinstantie voor de netgebruiker bij een geweigerde aansluitingsaanvraag (artikel 4.1.17/15, tweede lid);
 - Artikel 14: De Vlaamse Nutsregulator kan voorzien in de mogelijkheid tot het afsluiten van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst in netgebieden waar de Vlaamse Nutsregulator van mening is dat de netinvestering niet de meeste efficiënte oplossing is en legt de voorwaarden en procedures voor de toepassing van deze permanente flexibele aansluitingsovereenkomst vast in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.17/16, eerste lid), de Vlaamse Nutsregulator kan nadere regels vastleggen omtrent de periodieke evaluatie van de permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten door de netbeheerders (artikel 4.1.17/16, tweede lid);
 - Artikel 17: De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de methodologie over de afweging tussen de toepassing of aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen hun eigen dekkingsgebied, en van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten en een netinvestering in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.19/2, tweede lid) en keurt deze methodologie ingediend door de netbeheerders goed (artikel 4.1.19/2, derde lid).

2. Toezicht

Overeenkomstig artikel 6, 1°, n) van het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator vallen alle bepalingen van dit voorontwerp van decreet onder de toezichtsbevoegdheid van de Vlaamse Nutsregulator.

3. Inwerkingtreding

Er is geen specifieke inwerkingtredingsbepaling opgenomen in het voorontwerp van decreet. De algemene regel is aldus van toepassing. Dit wil zeggen dat deze artikelen tien dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad in werking treden.

C. Totstandkomingsprocedure

Tijdens de opmaak van dit voorontwerp van decreet werden verschillende bilaterale en multilaterale gesprekken gevoerd met o.a. de Vlaamse Nutsregulator, elektriciteitsdistributienetbeheerder Fluvius, Elia in zijn rol als beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en transmissienetbeheerder en verschillende marktpartijen.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gewestbevoegdheid. Overeenkomstig artikel 6, §1, VII, eerste lid, a) BWHI is het Vlaamse Gewest bevoegd voor de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk aan 70.000 volt, met inbegrip van de distributienettarieven voor elektriciteit. Daarnaast is het Vlaamse Gewest bevoegd voor de nieuwe energiebronnen artikel 6, §1, VII, eerste lid, f) BWHI en het rationeel energieverbruik artikel 6, §1, VII, eerste lid, h) BWHI.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1.

Dit decreet regelt een gewestbevoegdheid. Overeenkomstig artikel 6, §1, VII, eerste lid, a) BWHI is het Vlaamse Gewest bevoegd voor de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk aan 70.000 volt, met inbegrip van de distributienettarieven voor elektriciteit. Daarnaast is het Vlaamse Gewest bevoegd voor de nieuwe energiebronnen artikel 6, §1, VII, eerste lid, f) BWHI en het rationeel energieverbruik artikel 6, §1, VII, eerste lid, h) BWHI.

Artikel 2

Dit decreet dient tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie (de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn).

Dit decreet voorziet in de gedeeltelijke uitvoering van verordening (EU) 2024/1747 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943 wat betreft het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie.

Artikel 3

Artikel 3 voegt een aantal nieuwe definities in artikel 1.1.3 van het energiedecreet van 8 mei 2009 in. Dit artikel vormt de gedeeltelijke omzetting van artikel 2 en artikel 6bis van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn. De nieuw ingevoerde definities zijn specifiek nodig ter invulling van het Vlaamse decretaal kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten.

- Er wordt een nieuw begrip 'congestiegebied' ingevoerd. Een congestiegebied is een gebied waar de elektriciteitscapaciteit voor nieuwe aansluitingen of verzwaring van bestaande aansluitingen op het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit beperkt of niet beschikbaar is. Alhoewel de congestiegebieden binnen de Vlaamse bevoegdheid enkel gaan over netgebieden op de elektriciteitsdistributienetten of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, is het ook mogelijk dat er op deze betrokken netten een congestiegebied wordt gecreëerd waarbij congestierisico's op het transmissienet of geen of beperkte netcapaciteit op het transmissienet aan de oorzaak liggen. Deze problemen op het transmissienet kunnen ook congestierisico's en problemen met netcapaciteit creëren op de elektriciteitsdistributienetten of het plaatselijke vervoernet van elektriciteit.
- Flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt gedefinieerd. Een flexibele aansluitingsovereenkomst is een overeenkomst met daarin een reeks overeengekomen voorwaarden voor het aansluiten van elektriciteitscapaciteit op het net, waaronder voorwaarden om de injectie van elektriciteit in en de afname van elektriciteit uit het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit te beperken en te regelen.
- Ten slotte wordt het nieuwe begrip 'verbruiksinstallatie' gedefinieerd als een installatie die elektriciteit verbruikt of afneemt van het net die via één of meer aansluitingspunten met het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit verbonden is. Met 'aansluitingspunt', zoals gedefinieerd in de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator wordt er het volgende bedoeld: de fysieke plaats en het spanningsniveau van het punt waar de aansluiting verbonden is met het elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of het gesloten distributienet voor elektriciteit.

Artikel 4

Artikel 4.1.6, paragraaf 1 van het energiedecreet van 8 mei 2009 bevat de taken voor het beheer van het distributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

Er wordt een punt 16° toegevoegd aan paragraaf 1 met het oog op de invoering van een taak in het kader van de publicatie van de bestaande en toekomstige beschikbare capaciteit voor nieuwe aansluitingen en het verzwaren van bestaande aansluitingen, met inbegrip van de capaciteit voor de aangevraagde verzoeken tot aansluiting en de mogelijkheid van flexibele aansluitingsovereenkomsten in congestiegebieden, op de elektriciteitsdistributienetten en plaatselijk vervoernet van elektriciteit. De publicatie van de beschikbare capaciteit op het net gebeurt aan de hand van capaciteitskaarten. De vermelde informatie is duidelijk en heeft een hoge granulariteit. De voorwaarden en modaliteiten voor de uitwerken van de capaciteitskaarten worden beschreven in artikel 7 en artikel 10 van dit ontwerpdecreet. Dit vormt een omzetting van artikel 31, lid 3, eerste alinea van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn en geeft uitvoering aan artikel 50, 4bis van de verordening (EU) 2024/1747 van 13 juni 2024.

Er wordt een punt 17° toegevoegd aan paragraaf 1 met het oog op het verstrekken van transparante en duidelijke informatie over de status en behandeling van de verzoeken tot aansluiting op het net aan de netgebruikers. Deze informatie wordt meegedeeld binnen drie maanden na de indiening van het verzoek. Zolang het verzoek tot aansluiting niet is ingewilligd of niet definitief is afgewezen, wordt de informatie minstens elk kwartaal geactualiseerd. Dit vormt een omzetting van artikel 31, lid 3, tweede alinea van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.

Ten slotte wordt een punt 18° toegevoegd aan paragraaf 1. Dit nieuwe punt bepaalt dat de netbeheerders het mogelijk moeten maken voor aanvragers van een aansluiting en netgebruikers op de elektriciteitsdistributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit om aanvragen voor netaansluitingen en de bijhorende documenten volledig digitaal in te kunnen dienen. Dit vormt een omzetting van artikel 31, lid 3bis van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.

Artikel 5

Artikel 5 voegt aan artikel 4.1.17/4 een nieuwe paragraaf 3 toe. Deze nieuwe paragraaf legt de verplichting op aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit om op regelmatige basis marktvragen voor de aankoop van flexibiliteitsdiensten, voor het beheer van lokale congestie binnen hun dekkingsgebied of voor redispatching, te lanceren. De netbeheerders lanceren deze periodieke marktvragen ten minste in functie van de door hen aangeduide congestiegebieden. De Vlaamse Nutsregulator kan verdere regels vastleggen over het lanceren van die marktvragen in de toepasselijke

technische reglementen. Daarbij kan de Vlaamse Nutsregulator bv. verder bepalen hoe vaak deze marktvragen zouden moeten gebeuren.

Deze verplichting wordt ingevoerd om te waarborgen dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit voldoende zouden inzetten op het lanceren van marktvragen en indien mogelijk het inzetten van deze marktproducten die werden goedgekeurd door de Vlaamse Nutsregulator, ten minste voor de door hen aangeduide congestiegebieden. In congestiegebieden is het ook mogelijk om in te zetten op marktgebaseerde producten, naast het inzetten van flexibele aansluitingsovereenkomsten. Artikel 4.1.17/4, paragraaf 1 bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit de specificaties van de aankoop van flexibiliteitsdiensten moeten bepalen voor het beheer van lokale congestie binnen hun dekkinggebied in de vorm van gestandaardiseerde marktproducten of producten die gevaloriseerd worden. De invoering van de nieuwe paragraaf 3 aan het artikel, zorgt ervoor dat de toepassing van marktgebaseerde flexibiliteit niet wordt uitgehold door de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Het is echter mogelijk dat er ondanks verschillende marktvragen geen of beperkte marktgebaseerde producten ingezet kunnen worden door de netbeheerders bv. omdat er geen of een beperkt aanbod vanuit de markt is of omdat de prijs van de aangeboden diensten te hoog is. De invoering van deze nieuwe paragraaf in het artikel 4.1.17/4 doet geen afbreuk aan de reeds beschreven regels in het artikel 4.1.17/5 waarbij het in sommige gevallen mogelijk is om geen marktproducten in te zetten.

Artikel 6

Artikel 6 voegt een nieuwe onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten toe aan titel IV, hoofdstuk I, afdeling V/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Onder deze nieuwe onderafdeling worden 8 nieuwe artikelen in het Energiedecreet toegevoegd die de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten in de Vlaamse wetgeving inhouden. Deze artikelen vormen een omzetting van artikel 6bis van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.

Artikel 7

Artikel 7 voegt een nieuw artikel 4.1.17/9 toe onder de nieuwe onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten, ingevoegd bij artikel 6 van dit ontwerpdecreet. Dit nieuwe artikel bepaalt de toepassingsvoorwaarden om een flexibele aansluitingsovereenkomst te kunnen aanbieden en afsluiten. Met deze voorwaarden wordt het toepassingsgebied van flexibele aansluitingsovereenkomsten duidelijk afgebakend waarbij de netbeheerders

flexibele aansluitingsovereenkomsten enkel kunnen aanbieden als aan al deze voorwaarden is voldaan.

Paragraaf 1 bestaat uit vier leden. Het eerste lid legt de toepassingsvoorwaarden vast, deze moeten alle drie vervuld zijn alvorens kan worden overgegaan tot het aanbieden en afsluiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst bij een nieuwe aansluitingsaanvraag of een aanvraag voor een verzwaring van een reeds bestaande aansluiting.

Het gaat om volgende drie toepassingsvoorwaarden:

- 1° de installatie waarvoor een aanvraag wordt ingediend is gelegen binnen een congestiegebied, zoals vermeld in paragraaf 2, of op basis van de netstudie blijkt dat de aansluiting van de installatie congestie veroorzaakt;
- 2° bij de aanvraag wordt er een netinvestering gepland, zoals vermeld in paragraaf 3;
- 3° het gaat om een aansluitingsaanvraag of een aanvraag tot verzwaring van de bestaande aansluiting van een installatie, zoals vermeld in paragraaf 4.

Bij de eerste toepassingsvoorwaarde is het mogelijk dat er bij een of meerdere nieuwe aansluitingsaanvragen of een of meerdere aanvragen voor het verzwaren van een bestaande aansluiting in een bepaald netgebied er zich nog geen congestieproblemen voordoen of er nog voldoende netcapaciteit beschikbaar is volgens de capaciteitskaarten van de netbeheerders. Deze kaarten zullen maandelijks geactualiseerd worden, maar in de tussentijd is het mogelijk dat de status van het netgebied door een of meerdere aansluitingsaanvragen of aanvragen tot verzwaring kan veranderen van een netgebied zonder congestie naar een congestiegebied. Deze nieuwe aanvragen of aanvragen tot verzwaring kunnen zelf de oorzaak voor mogelijke congestierisico's of capaciteitsproblemen zijn. De capaciteitskaarten moeten daarbij als een indicatief instrument gezien worden waarbij het in sommige gevallen mogelijk is dat de effectieve situatie rond beschikbare netcapaciteit en mogelijke congestierisico's pas echt duidelijk zullen zijn na het uitvoeren van de netstudies die in functie van de aanvragen zullen uitgevoerd worden door de netbeheerders. Bij deze eerste voorwaarde zijn dus twee situaties mogelijk: de installatie ligt in een congestiegebied of op basis van de netstudie blijkt dat de aansluiting congestie veroorzaakt. In het geval dat een specifiek netgebied nog niet als congestiegebied wordt aangeduid maar er bij een aansluitingsaanvraag of aanvraag tot verzwaring uit de netstudie toch zou blijken dat deze aanvraag congestie veroorzaakt, dan zou dit bij een volgende maandelijkse update van de capaciteitskaarten ook duidelijk moeten zijn dat dit specifiek netgebied wel als congestiegebied zou worden aangeduid.

In het laatste lid van paragraaf 2 wordt duidelijk gesteld dat de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst volgt uit de netstudie die gekoppeld is aan de aanvraag van de aansluiting en de aanvraag van de verzwaring van de bestaande aansluiting.

Bij de tweede toepassingsvoorwaarden wordt er gesteld dat een flexibele aansluiting enkel kan aangeboden worden indien er bij de aanvraag van de aansluiting een netinvestering reeds gepland is of er een netinvestering wordt ingepland omwille van deze aanvraag of een andere aanvraag voor een nieuwe aansluiting of verzwaring van een bestaande aansluiting. Dit is een belangrijk principe bij de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst. Een flexibele aansluitingsovereenkomst kan ingezet worden om een netgebruiker sneller aan te sluiten, waarbij er tijdelijk een flexibele en vast vermogen wordt vastgelegd totdat de nodige netinvesteringen gerealiseerd zijn. Het lijkt ook een nodige voorwaarde om het principe uit het artikel 6bis uit de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn dat de netinvesteringen niet mogen vertraagd worden te kunnen handhaven.

Bij de derde toepassingsvoorwaarde wordt er gesteld dat een flexibele aansluitingsovereenkomst enkel kan worden toegepast bij een nieuwe aansluitingsaanvraag of bij een verzwaring van een bestaande aansluiting. Flexibele aansluitingsovereenkomsten kunnen dus niet gebruikt worden bij bestaande aansluitingen tenzij er verzwaring van de bestaande aansluiting wordt aangevraagd. Daarbij moet een verzwaring van een bestaande aansluiting gezien worden als een verzwaring van het aansluitingsvermogen of het contractuele vermogen. Om mogelijke congesties bij bestaande aansluitingen op te vangen kunnen er andere flexibiliteitsoplossingen en instrumenten ingezet worden door netbeheerders zoals bv. marktproducten.

Als voor een aanvraag van een aansluiting en een aanvraag van een verzwaring van de bestaande aansluiting uit de capaciteitskaarten geen congestiegebied valt af te leiden, moet aan de hand van de netstudie gekoppeld aan deze aanvraag aangetoond worden dat deze aanvraag congestie veroorzaakt en dus ook in een congestiegebied ligt. Zie ook 4^e lid paragraaf 2.

Het tweede lid van deze paragraaf legt het algemene principe vast dat een flexibele aansluitingsovereenkomst de ontwikkeling van de netinvesteringen op de elektriciteitsdistributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit niet mag vertragen. De Vlaamse Nutsregulator houdt toezicht op de naleving van dit principe. Dit toezicht doet hij aan de hand van de investeringsplannen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en aan de hand van de rapporteringsplicht die deze netbeheerders wordt opgelegd door het nieuw ingevoerde artikel 4.1.17/13, dat ingevoerd wordt door artikel 11 van dit ontwerpdecreet.

Het derde lid van deze paragraaf bepaalt dat flexibele aansluitingsovereenkomsten moeten worden omgezet in vaste aansluitingsovereenkomsten van zodra de eraan gerelateerde netinvestering is voltooid.

Tenslotte bepaalt het laatste lid van deze paragraaf dat alle al uitgevoerde en toekomstige modulaties in het kader van de flexibele aansluitingsovereenkomst vergoed moeten worden volgens de voorwaarden vermeldt in het nieuw ingevoerde artikel 4.1.17/14, §1, derde lid. Deze vergoeding is van toepassing indien de toepassingsvoorwaarden van een flexibele aansluitingsovereenkomst, vermeld in het eerste lid, niet correct werden toegepast. De Vlaamse Nutsregulator houdt toezicht, via de rapporteringsplicht of de goedgekeurde investeringsplannen, op het naleven van de toepassingsvoorwaarden door de netbeheerders. Bijkomend bij de vergoeding van de gemoduleerde volumes kan de Vlaamse Nutsregulator een administratieve geldboete opleggen overeenkomstig de procedure en voorwaarden vermeld in de bepalingen van titel XIII, hoofdstuk II van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Deze bepaling moet voor de netgebruikers die een flexibele aansluitingsovereenkomst aangaan, waarborgen dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit de toepassingsvoorwaarden correct toepassen.

Paragraaf 2 is een verdere uitwerking van de eerste toepassingsvoorwaarde dat een flexibele aansluitingsovereenkomst enkel kan toegepast worden wanneer de aansluitingsaanvraag of aanvraag voor verzwaring van een al bestaande aansluiting gelegen is in een congestiegebied. Deze congestiegebieden worden door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit geïdentificeerd aan de hand van capaciteitskaarten. De netbeheerders dienen daarbij rekening te houden met twee verschillende capaciteitskaarten. Bij de uitwerking van deze kaarten kunnen de netbeheerders ook opteren om deze verschillende kaarten in één kaart te integreren bv. via verschillende kaartlagen of keuzeopties.

De eerste is een capaciteitskaart die de huidige beschikbare netcapaciteit binnen hun dekkingsgebied weergeeft en deze dient ten minste elke maand geüpdatet te worden. De capaciteitskaart heeft als doel om netgebruikers inzicht te geven in bestaande beschikbare netcapaciteit van de verschillende netgebieden in het dekkingsgebied van de netbeheerders. Daarnaast geeft deze capaciteitskaart ook aan welke netgebieden er congestiegebied worden aangeduid.

De tweede capaciteitskaart geeft de toekomstige beschikbare netcapaciteit voor ten minste de komende drie jaar na publicatie van deze kaart weer, beschreven op basis van de meest recente goedgekeurde investeringsplannen. Deze kaart dient ten minste elke maand geüpdatet te worden. Op deze manier kunnen deze kaarten ook rekening houden met nieuwe evoluties zoals bv. nieuwe aansluitingsaanvragen of aanvragen voor verzwaring van bestaande aansluitingen. Deze kunnen ook invloed hebben op de netcapaciteit en mogelijke congestie- of capaciteitsproblemen verder in de toekomst. Deze tweede capaciteitskaart moet netgebruikers inzicht geven in de beschikbare netcapaciteit en congestierisico's voor de nabije toekomst. De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder

van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit maken beide capaciteitskaarten steeds publiek op hun website.

Wanneer de effectieve toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst niet kan aangetoond worden via de capaciteitskaarten, omdat deze nog geen congestiegebied aangeven, dan dient aan de hand van de netstudie gekoppeld aan deze aanvraag aangetoond te worden dat de aanvraag in een congestiegebied ligt. Enkel uitgaan van de capaciteitskaarten om na te gaan of de eerste toepassingsvoorwaarde vervuld is, is in de praktijk niet mogelijk. Een congestie kan namelijk ook door een of meerdere aansluitingsaanvragen of aanvragen voor een verzwaring van een aansluiting veroorzaakt worden. Wanneer dit het geval is, dient deze nieuwe situatie wel steeds opgenomen te worden bij de eerstvolgende update van de capaciteitskaarten.

Paragraaf 3 is een verdere uitwerking van de tweede toepassingsvoorwaarde. De afsluiting van een flexibele aansluitingsovereenkomst dient steeds gekoppeld te worden aan een netinvestering. Deze link moet minstens blijken uit de investeringsplannen die worden opgemaakt door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. De netinvesteringsplannen, die tweejaarlijks worden opgemaakt door de netbeheerders, zijn een eerste formele manier om af te toetsen welke concrete investeringen er ingepland zijn door de netbeheerders. Aangezien deze pas om de twee jaar worden geactualiseerd, is het in afwachting van de opmaak van een nieuw investeringsplan mogelijk dat sommige geplande investeringen nog niet formeel zijn vastgelegd in een vorig investeringsplan. Daarnaast bevatten de netinvesteringsplannen ook geplande investeringen voor de langetermijnontwikkeling met een scope van 10 jaar. In deze gevallen is het mogelijk dat er nog geen concrete netinvestering met een gekende looptijd is.

Om het mogelijk te maken dat flexibele aansluitingsovereenkomsten ook in dergelijke gevallen zouden kunnen worden toegepast, worden er naast de tweejaarlijks investeringsplannen nog twee andere instrumenten vastgelegd zodat er afdoende kan nagegaan worden of dat er aan de tweede voorwaarde van paragraaf 1 is voldaan. Daarbij gaat het over het tussentijds rapporteren van netinvesteringen aan de Vlaamse Nutsregulator en het toepassen van een standaardlooptijd bij flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Naast de investeringsplannen rapporteren de netbeheerders ook, ten minste jaarlijks, tussentijds over de geplande investeringen op hun website en via hun rapporteringsplicht aan de Vlaamse Nutsregulator in kader van de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten. De Vlaamse Nutsregulator kan nadere regels bepalen met betrekking tot de rapportering over de geplande netinvesteringen. Door te voorzien in deze bijkomende mogelijkheid, krijgen de elektriciteitsdistributienetbeheerders de mogelijkheid om flexibele aansluitingsovereenkomsten aan te bieden wanneer deze nog niet zouden zijn

opgenomen in de laatste versie van hun investeringsplannen en geldt er een voldoende waarborg dat er weldegelijk een netinvestering gekoppeld wordt aan de aangeboden flexibele aansluitingsovereenkomst. Deze netinvesteringen moeten worden opgenomen in het eerstvolgende investeringsplan.

In sommige gevallen is een flexibele aansluitingsovereenkomst op het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit gelinkt met problemen met netcapaciteit op het transmissienet en een netinvestering die is ingepland op het transmissienet om deze problemen te verhelpen. In kader van het vaststellen van de link tussen flexibele aansluitingsovereenkomsten op de elektriciteitsdistributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en investeringen op het transmissienet dienen de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit op regelmatige basis af te stemmen met de transmissienetbeheerder. Daarnaast kunnen de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit zich ook beroepen op informatie uit het meest recente beschikbare Federaal Ontwikkelingsplan.

Wanneer er bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst nog geen concrete uitvoeringstermijn van de netinvestering en dus ook nog geen ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst kan worden vastgesteld, kan er tijdelijk een standaard uitvoeringstermijn worden vastgelegd. Bij het bepalen van deze standaard uitvoeringstermijn moet er rekening gehouden worden met het type van netinvestering en het type net waarop de netinvestering moet gebeuren. De standaard uitvoeringstermijn moet ten laatste zijn omgezet in een concrete uitvoeringstermijn van de netinvestering nadat het eerstvolgende investeringsplan is goedgekeurd. De ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst is nooit langer dan de eerder vastgelegde standaard uitvoeringstermijn. Bij het vastleggen van de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst moet er rekening worden gehouden met het type net waarop de netinvestering moet gebeuren, namelijk op het elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of het transmissienet.

De standaard uitvoeringstermijn van de netinvestering en de maximale ingeschatte looptijden van de flexibele aansluitingsovereenkomst en bijkomende regels worden vastgelegd door de Vlaamse Nutsregulator in de toepasselijke technische reglementen.

Met betrekking tot uitvoeringstermijnen en looptijden bij de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst moet er een onderscheid gemaakt worden tussen verschillende uitvoeringstermijnen en looptijden.

Uitvoeringstermijnen gelden voor netinvesteringen en looptijden hebben betrekking op de flexibele aansluitingsovereenkomst zelf:

- De concrete uitvoeringstermijn van de netinvestering die gekoppeld is aan de flexibele aansluitingsovereenkomst. Het is mogelijk dat deze uitvoeringstermijn nog doorheen de tijd wordt aangepast bv. indien de netinvestering vertraging oploopt of sneller wordt gerealiseerd. Deze wijziging heeft geen invloed op de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst.
- De standaard uitvoeringstermijnen die toegepast kunnen worden door de netbeheerder indien de concrete uitvoeringstermijn van de gekoppelde netinvestering niet gekend is bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Deze wordt ten laatste na de goedkeuring van het eerstvolgende investeringsplan omgezet in een concrete uitvoeringstermijn. De mogelijke standaard uitvoeringstermijnen worden vastgelegd in de toepasselijke technische reglementen.
- De ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst zelf. Deze wordt vastgelegd in het flexibele aansluitingscontract bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Deze ingeschatte looptijd kan niet meer worden gewijzigd. Wanneer de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst overschreden wordt, is er een vergoeding verschuldigd vanaf dat moment. De flexibele aansluitingsovereenkomst zelf blijft wel nog gelden. Indien er een standaard uitvoeringstermijn werd vastgelegd kan de later vastgelegde ingeschatte looptijd nooit langer zijn dan de initiële standaard uitvoeringstermijn die werd vastgelegd.
- De maximale ingeschatte looptijden die kunnen toegepast worden bij een flexibele aansluitingsovereenkomst. Deze maximale ingeschatte looptijden worden vastgelegd in de toepasselijke technische reglementen.
- De looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Dit is de gehele looptijd van de flexibele aansluitovereenkomst tot het moment dat de netinvestering is uitgevoerd.

Ten slotte bepaalt paragraaf 4 dat de flexibele aansluitingsovereenkomst enkel kan worden aangeboden aan netgebruikers die volgende installaties uitbaten:

- 1° productie-installaties met telecontrole of productie-installaties die conform verordening 2016/631/EU als type B of hoger worden geclassificeerd;
- 2° elektriciteitsopslagfaciliteiten met telecontrole of elektriciteitsopslagfaciliteiten die conform verordening 2016/631/EU als type B of hoger worden geclassificeerd, exploiteren;
- 3° verbruiksinstallaties met telecontrole;

Flexibele aansluitingsovereenkomsten kunnen enkel bij grotere aansluitingen worden toegepast waarbij de installaties die flexibel worden aangesloten ook over de nodige technische aansturing beschikken via een telecontrolesysteem. Er zijn echter installaties met een vermogen vanaf 400 kW die ook over een telecontrole

kunnen beschikken. In deze gevallen kan er dus ook een flexibele aansluitingsovereenkomst toegepast worden. De regels over de toepassing voor telecontrole worden vastgelegd in de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator. Installaties op laagspanning of met kleinere vermogens lager dan 400 kW zijn daarmee uitgesloten van de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten

Artikel 8

Artikel 8 voert het nieuwe artikel 4.1.17/10 toe aan de nieuw ingevoerde onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten in het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Paragraaf 1 legt de voorwaarden waaraan een flexibele aansluitingsovereenkomst moet voldoen om geldig te zijn vast.

Een flexibele aansluitingsovereenkomst is een overeenkomst van bepaalde duur en heeft dus een tijdelijk karakter. Met een looptijd voor de flexibele aansluitingsovereenkomst in afwachting van een investering op het elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en het transmissienet. De looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst loopt tot dat de bijhorende netinvestering is voltooid en moet, zoals hierboven reeds is aangegeven, onderscheiden worden van de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst. De ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst wordt op voorhand vastgelegd in het flexibele aansluitingscontract en wijzigt niet meer, ook al wijzigt er iets aan de concrete uitvoeringstermijn van de hieraan gekoppelde netinvestering. Wanneer de netinvestering langer loopt dan de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst zal er een compensatie verschuldigd zijn, maar blijft de looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst wel gelden.

Ten tweede moeten alle modulaties die worden voorzien via de flexibele aansluitingsovereenkomst voortvloeien uit en beperkt worden tot de congestierisico's veroorzaakt door deze aansluiting. Een flexibele aansluitingsovereenkomst kan niet ingeschakeld worden om tegemoet te komen aan congestierisico's die niet veroorzaakt worden door de aansluiting van deze flexibele aansluitingsovereenkomst op het elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of het transmissienet.

Ten slotte, dient de netgebruiker met een flexibele aansluiting op het net een stroombeheersingssysteem onder de vorm van een telecontrolekast of telecontrolesysteem te installeren dat door een erkende certificeringsinstantie is gecertificeerd. De Vlaamse Nutsregulator kan hierover nadere regels bepalen in de toepasselijke technische reglementen.

Paragraaf 2 bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerders van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een methodologie opstellen over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten op hun net. Deze

methodologie is transparant en objectief en bevat een gedetailleerd en uitgewerkt generiek kader dat zal worden toegepast op elke mogelijke individuele flexibele aansluitingsovereenkomst. Een van de elementen die deze methodologie moet bevatten is de gehanteerde activatievolgorde. Bij het bepalen van deze activatievolgorde dient er rekening te worden gehouden met de beschikbaarheid van andere flexibele aansluitingsovereenkomsten en van andere remediërende maatregelen voor congestiebeheer.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van deze methodologie in zijn toepasselijke technische reglementen.

Aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit wordt voor het opstellen van deze methodologie de verplichting opgelegd om voorafgaand een transparant en participatief overleg te plegen met alle relevante marktpartijen en de transmissienetbeheerder en alle relevante marktpartijen en de transmissienetbeheerder te consulteren. De consultatiereacties en het consultatierapport worden bezorgd aan de Vlaamse Nutsregulator. De methodologie wordt daarna ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator.

De consultatie en goedkeuring door de Vlaamse Nutsregulator van de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten staat de eventuele harmonisatie van deze methodologie tussen de elektriciteitsdistributienetbeheerders, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de transmissienetbeheerder niet in de weg.

Artikel 9

Artikel 9 voert een nieuw artikel 4.1.17/11 toe in de nieuw ingevoerde onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten in het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Dit nieuwe artikel bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een modelcontract opstellen voor de flexibele aansluitingsovereenkomst. Dit modelcontract is transparant, objectief en niet-discriminerend en bevat ten minste volgende elementen:

- 1° de maximale vaste injectie van elektriciteit op het net en afname van elektriciteit van het net, alsmede de aanvullende flexibele injectie- en afnamecapaciteit die gedurende het jaar per tijdblok kan worden aangesloten en gedifferentieerd;
- 2° de verwachte gemoduleerde volumes ten gevolg van de toepassing van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Deze gemoduleerde volumes worden voor de looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst minstens op jaarbasis vastgelegd;

- 3° de verwijzing naar de nettarieven, bepaalt door de Vlaamse Nutsregulator, met betrekking tot de elektriciteitsdistributienetten en de verwijzing naar de nettarieven, bepaalt door de CREG, met betrekking tot het plaatselijk vervoernet van elektriciteit die van toepassing zijn op zowel de vaste als de flexibele injectie- en afname;
- 4° de compensatievoorwaarden, vermeld in artikel 4.1.17/14, §1, die van toepassing zijn op de relevante gemoduleerde volumes en de netbeheerder die instaat voor de compensatie van deze gemoduleerde volumes en de compensatie, vermeld in artikel 4.1.17/14, §2;
- 5° de van toepassing zijnde sancties voor de netgebruiker en de netbeheerders bij het niet naleven van de gestelde voorwaarden in de flexibele aansluitingsovereenkomst;
- 6° de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst en de verwachte datum voor het toekennen van een aansluiting voor de gehele aangevraagde vaste capaciteit.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van dit modelcontract in de toepasselijke technische reglementen.

Aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit wordt voor het opstellen van dit modelcontract de verplichting opgelegd om voorafgaand een transparant en participatief overleg te plegen met alle relevante marktpartijen en de transmissienetbeheerder en alle relevante marktpartijen en de transmissienetbeheerder te consulteren. De consultatiereacties en het consultatierapport worden bezorgd aan de Vlaamse Nutsregulator. Het modelcontract wordt daarna ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator.

Artikel 10

Dit artikel voegt een nieuw artikel 4.1.17/12 in het Energiedecreet van 8 mei 2009 toe onder de nieuw ingevoerde onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten.

De elektriciteitsdistributienetbeheerders en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit dienen een methodologie op te stellen voor de opmaak van de capaciteitskaarten, die de huidige en toekomstige netcapaciteit weergeven. Deze methodologie is transparant en objectief en dient voor de identificatie van de congestiegebieden en de bepaling van de resterende vrije capaciteit. De netbeheerders stemmen de methodologie voor deze capaciteitskaarten met elkaar af.

De methodologie over de opmaak van de capaciteitskaarten bevat ten minste de volgende elementen:

- 1° de bestaande beschikbare netcapaciteit voor nieuwe aansluitingen en het verzwaren van bestaande aansluitingen, met inbegrip van de capaciteit van de aangevraagde verzoeken tot aansluiting;
- 2° de criteria voor de berekening van de beschikbare netcapaciteit op het net en
- 3° de mogelijkheid van flexibele aansluitingsovereenkomsten in congestiegebieden.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van deze methodologie in zijn toepasselijke technische reglementen.

Aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit wordt voor het opstellen van deze methodologie de verplichting opgelegd om voorafgaand een transparant en participatief overleg te plegen met alle relevante marktpartijen en de transmissienetbeheerder en deze te consulteren. De consultatiereacties en het consultatierapport worden bezorgd aan de Vlaamse Nutsregulator. Deze methodologie van de capaciteitskaarten wordt daarna ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator.

Artikel 11

Dit artikel voegt een nieuw artikel 4.1.17/13 in het Energiedecreet van 8 mei 2009 toe onder de nieuw ingevoerde onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Artikel 4.1.17/13 legt de rapporteringsverplichting van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit ten aanzien van de Vlaamse Nutsregulator vast. De netbeheerders dienen ten minste elke jaar over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten op hun net aan de Vlaamse Nutsregulator te rapporteren. Bij de rapportering voegen ze ten minste een overzicht toe van elk aansluitingsdossier waarbij een flexibele aansluitingsovereenkomst door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit werd aangeboden, de flexibele aansluitingsovereenkomsten die werden aanvaard, de flexibele aansluitingsovereenkomsten die werden omgezet in een vaste aansluiting en elk aansluitingsdossier waarbij de aansluiting door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit werd geweigerd en elk voorstel van een flexibele aansluitingsovereenkomst waarop niet werd ingegaan door de netgebruiker.

Deze rapportering is een belangrijk instrument in kader van het toezicht op de werking en toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten door de Vlaamse Nutsregulator.

De Vlaamse Nutsregulator legt nadere voorwaarden van deze rapporteringsplicht vast in hun technische reglementen. Daarnaast kan de Vlaamse Nutsregulator ten alle tijde bijkomende informatie opvragen bij de netbeheerders, de netbeheerders verschaffen deze informatie binnen een redelijke termijn.

Artikel 12

Dit artikel voert een nieuw artikel 4.1.17/14 in het Energiedecreet van 8 mei 2009 toe onder de nieuwe onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten.

In dit artikel, paragraaf 1, wordt bepaald dat de netgebruikers recht hebben op een compensatie voor de gemoduleerde volumes wanneer één van de volgende drie limieten worden overschreden:

- 1° de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst,
- 2° de modulatievolumes die per relevante periode en de eventueel van toepassing zijnde relevante tijdsblokken die vastgelegd werden in het flexibele aansluitcontract en
- 3° het vermogen en de eventueel van toepassing zijnde relevante tijdsblokken die werden vastgelegd in het flexibele aansluitcontract.

De compensatie voor de gemoduleerde volumes is kosten-reflectief en transparant.

De modulaties ten gevolge van de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst worden vergoed door de netbeheerder van het net waarop de netinvestering gekoppeld aan de flexibele aansluitingsovereenkomst word uitgevoerd. In praktijk zal dit neerkomen op de beheerder van het net waarop het probleem met de netcapaciteit of het congestierisico zich voordoet. Dit zal in de meeste gevallen ook de netbeheerder zijn die de netinvestering om het capaciteitsprobleem op te lossen zal uitvoeren. De netbeheerder die de modulaties binnen dit kader zal vergoeden wordt vastgelegd op het niveau van het flexibele aansluitingscontract. Daarbij worden niet alle modulaties vergoed maar enkel in het geval één van de limieten beschreven in het eerste lid overschreden wordt.

De Vlaamse Regering zal, op advies van de Vlaamse Nutsregulator, de berekeningswijzen en bijkomende toepassingsvoorwaarden voor de compensatie bij flexibele aansluitingsovereenkomsten bepalen.

Paragraaf 2 bepaalt dat de netgebruiker met wie een flexibele aansluitingsovereenkomst is gesloten, naast de compensatie in paragraaf 1 beschreven, een capaciteitscompensatie kan ontvangen. Dit is een compensatie ontvangen voor het flexibel vermogen zoals dat vastgelegd is in de flexibele aansluitingsovereenkomst. Deze compensatie is kosten-reflectief en transparant en hiervoor gelden de limieten van paragraaf 1 niet. Deze compensatie van het flexibel vermogen wordt vergoed door de netbeheerder van het net waarop de netinvestering gekoppeld aan de flexibele aansluitingsovereenkomst uitgevoerd

wordt. Dit is dezelfde netbeheerder die ook instaat voor de vergoeding van de compensatie voor de gemoduleerde volumes in paragraaf 1. De Vlaamse Regering kan, op advies van de Vlaamse Nutsregulator, de berekeningswijzen en toepassingsvoorwaarden voor die compensatie voor het flexibele vermogen bepalen.

Daarnaast is het ook mogelijk dat er aangepaste nettarieven bij flexibele aansluitingsovereenkomsten worden vastgelegd door de Vlaamse Nutsregulator. Deze mogelijkheid van de Vlaamse Nutsregulator wordt vastgelegd in paragraaf 3. De Vlaamse Nutsregulator is bevoegd om de nettarieven voor het elektriciteitsdistributienet te bepalen. De CREG bepaalt de nettarieven op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

Paragraaf 4 bepaalt dat de impact op de perimeter van de evenwichtsverantwoordelijke die optreedt ten gevolge van de ongeplande modulatie in kader van de flexibele aansluitingsovereenkomst wordt geneutraliseerd. Indien de modulatie in het kader van een flexibele aansluitingsovereenkomst in real time gebeurt, dan zal dit een effect hebben op de perimeter van de betrokken evenwichtsverantwoordelijke. Het is mogelijk dat de portefeuille van de evenwichtsverantwoordelijke hierdoor niet meer in evenwicht is. Afhankelijk van de onbalansprijs op dat moment kan dit grote kosten met zich meebrengen. De hiermee verbonden kost wordt gedragen door de netbeheerder van het beperkend netelement waarvoor de modulatie wordt gevraagd. Om ervoor te zorgen dat netgebruikers niet aan dergelijke kosten en risico's blootgesteld zouden worden, moet de impact op de perimeter die optreedt ten gevolge van de modulatie geneutraliseerd te worden.

De Vlaamse Nutsregulator kan de nadere regels en voorwaarden bepalen van de impact op de perimeter van de evenwichtsverantwoordelijke in de toepasselijke technische reglementen.

Artikel 13

Artikel 13 voegt een nieuw artikel 4.1.17/15 in het Energiedecreet van 8 mei 2009 toe onder de nieuw ingevoerde onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Dit artikel bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit niet in alle gevallen een flexibele aansluitingsovereenkomst moeten aanbieden. Artikel 6bis, eerste lid van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn bepaalt dat de netbeheerders de mogelijkheid moeten krijgen om flexibele aansluitingsovereenkomsten aan te bieden en legt het aanbieden van flexibele aansluitingsovereenkomsten niet op als een verplichting aan de netbeheerders.

Wanneer een netbeheerder beslist om geen flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden, moet deze de weigering voldoende te motiveren, op basis van

transparante, objectieve, niet-discriminerende en cijfermatige criteria, dat het aanbieden van een flexibele aansluitingsovereenkomst binnen dit congestiegebied niet economisch efficiënt is. De Vlaamse Nutsregulator bepaalt hierover nadere regels in hun technische reglementen.

Deze gemotiveerde weigeringsbeslissing moet vervolgens onverwijld en integraal worden meegedeeld aan de netgebruiker. De netgebruiker moet hierbij op de hoogte gebracht worden van zijn mogelijkheid om beroep in te dienen bij de Vlaamse Nutsregulator en dat dit beroep moet ingediend worden bij de Vlaamse Nutsregulator binnen de twee maanden na kennisgeving van de weigering. De Vlaamse Nutsregulator beslist over de gegrondheid van het beroep binnen een redelijke termijn.

De mogelijkheid van netbeheerders om het aanbieden van een flexibele aansluitingsovereenkomst te weigeren zorgt ervoor dat de netgebruikers een voldoende incentive behouden om aan te sluiten op het elektriciteitsnet waar dit het meest maatschappelijk interessant is.

Artikel 14

Dit artikel voegt een nieuw artikel 4.1.17/16 in het Energiedecreet van 8 mei 2009 toe onder de nieuw ingevoegde onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Dit artikel vormt de rechtsgrond voor het aanbieden van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten en is een omzetting van artikel 6bis, eerste lid, c) van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.

Paragraaf 1 bepaalt dat voor gebieden waar de Vlaamse Nutsregulator van mening is dat netwerkontwikkeling niet de meest efficiënte oplossing is, er permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten kunnen aangeboden worden, ook voor elektriciteitsopslagfaciliteiten. De Vlaamse Nutsregulator legt de voorwaarden en procedures voor de toepassing van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst vast in de toepasselijke technische reglementen.

De vaststelling dat een netwerkontwikkeling of netinvestering niet de meeste efficiënte oplossing zou zijn, is echter geen statisch gegeven. Na verloop van tijd kan deze vaststelling wijzigen o.a. door nieuwe ontwikkelingen zoals meer nieuwe aansluitingsaanvragen in een bepaald netgebied of nieuwe investeringsplannen van de netbeheerders. Hierdoor is het mogelijk dat een netinvestering na verloop van tijd wel als efficiënt kan beschouwd worden. Bestaande permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten zouden daarbij kunnen worden omgezet in een vaste aansluiting waarbij eventueel andere oplossingen zoals marktgebaseerde flexibiliteit zouden kunnen worden ingezet i.p.v. een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst. Ondanks de naam moet een permanente flexibele

aansluitingsovereenkomst toch als een tijdelijke oplossing beschouwd worden. Bij het afsluiten van dergelijke overeenkomsten wordt er, in tegenstelling tot gewone flexibele aansluitingsovereenkomsten, geen specifieke looptijd vastgelegd en is er geen netinvestering gekoppeld aan deze permanente flexibele aansluitingsovereenkomst.

Indien de netbeheerders beslissen om een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst te behouden na de evaluatie ervan, moeten zij deze beslissing afdoende motiveren bij de Vlaamse Nutsregulator.

De Vlaamse Nutsregulator kan hieromtrent nadere regels bepalen in de toepasselijke technische reglementen.

Paragraaf 2 van dit artikel bepaalt dat de netgebruikers met wie een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst is gesloten een kosten-reflectieve en transparante compensatie ontvangen. De Vlaamse Regering bepaalt, op advies van de Vlaamse Nutsregulator, de berekeningswijze en toepassingsvoorwaarden voor die compensatie.

Artikel 15

Artikel 4.1.18, paragraaf 2 bepaalt dat een netbeheerder de toegang tot zijn net alleen kan weigeren indien zijn net niet beschikt over voldoende capaciteit om het vervoer te verzekeren of indien de veilige en betrouwbare werking van zijn net in het gedrang komt.

Artikel 15 van dit voorontwerp van decreet nuanceert het eerste geval, bij het beoordelen of er voldoende capaciteit op zijn net beschikbaar is om het vervoer te verzekeren, moet een netbeheerder ook rekening houden met de mogelijkheden om flexibiliteit toe te passen.

Artikel 16

Het opstellen van de methodologie door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit waarmee een afweging wordt gemaakt tussen de toepassing of de aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen hun dekkingsgebied, en van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en een netinvestering, wordt uit het investeringsplan van de elektriciteitsdistributienetbeheerder en het investeringsplan van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit gehaald. Ook worden de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten uit de afweging geschrapt. Voor niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten is deze afweging minder relevant.

Het opstellen van deze methodologie wordt beschreven in het nieuw toegevoegde artikel 4.1.19/2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, hieronder besproken bij

artikel 17 van dit voorontwerp van decreet. Het is logisch om de opmaak van deze methodologie uit de investeringsplanen te halen aangezien deze, naast de globale afweging tussen de inzet van flexibiliteit in de investeringsplannen, mogelijks ook bij een of meerdere nieuwe aansluitingen of verzwaringen van bestaande aansluitingen kan worden toegepast.

Bij de afweging die gemaakt moet worden, moet de nieuwe optie voor het toepassen van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten ook in rekening worden gebracht. Er zal na de inwerkingtreding van dit voorontwerp van decreet door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een afweging moeten worden gemaakt tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen hun dekkingsgebied, een netinvestering of het toekennen van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst.

De concrete toepassing van de methodologie en de resultaten van de gemaakte afweging moeten wel nog steeds in het investeringsplan opgenomen zijn, dit bepaalt het nieuw ingevoerde punt 4° van artikel 4.1.19/2, tweede en derde lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Daarnaast voegt artikel 16 van dit voorontwerp van decreet ook een nieuw punt toe aan wat moet worden opgenomen door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in hun investeringsplannen. De investeringsplannen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit zullen een overzicht van de investeringen op het transmissienet zoals beschreven in het meest recente Federaal Ontwikkelingsplan moeten bevatten. Het Federaal Ontwikkelingsplan is openbaar raadpleegbaar. Investeringsplannen op het transmissienet kunnen immers een invloed hebben op de congesties en beschikbare netcapaciteit op de elektriciteitsdistributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. De investering uit het Federaal Ontwikkelingsplan die zullen moeten worden opgenomen zijn dan ook investeringen die betrekking hebben op de netcapaciteit, op mogelijke congestierisico's en op de mogelijke toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten op de distributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

Artikel 17

Artikel 17 voegt een nieuw artikel 4.1.19/2 toe aan titel IV, hoofdstuk I, afdeling VII van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Dit nieuw toegevoegde artikel bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een methodologie opstellen over de afweging tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie

van het beheer van lokale congestie binnen hun eigen dekkingsgebied, en van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten en een netinvestering. Het huidige artikel 4.1.19, §1, tweede lid, punt 4° en derde lid, punt 4° van het Energiedecreet van 8 mei 2009 bepaalde reeds dat deze methodologie moest opgesteld worden door de netbeheerders in hun investeringsplan. De opmaak van deze methodologie wordt uit het investeringsplan gehaald, zoals uiteengezet hierboven bij artikel 16 van dit ontwerpdecreet.

De methodologie voor de afweging tussen een netinvestering en de inzet van flexibiliteit kan op twee niveaus worden toegepast, enerzijds een globale manier via het investeringsplan en anderzijds op een individueel of geclusterd niveau bij één of meerdere aansluitingsaanvragen of één of meerdere aanvragen voor het verzwaren van bestaande aansluitingen.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van deze methodologie in de toepasselijke technische reglementen.

De netbeheerders voeren voorafgaand een transparant en participatief overleg en consulteren alle relevante marktpartijen en de transmissienetbeheerder over deze methodologie. De consultatiereacties en een consultatierapport worden bezorgd aan de Vlaamse Nutsregulator. De methodologie wordt hierna ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator.

Artikel 18

Artikel 18 wijzigt punt 14° en voegt een nieuw punt 19° aan artikel 4.2.1, §2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 toe.

Punt 14° wordt gewijzigd in die zin dat de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator de nadere regels voor de inhoud van de methodologie, vermeld in artikel 4.1.19/2, moeten bepalen. Het zijn de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit die deze methodologie ontwikkelen, zoals bepaalt door het nieuw ingevoegde artikel 4.1.19/2, eerste lid, en de Vlaamse Nutsregulator kan hier dan nadere regels voor vastleggen. Deze wijziging houdt een verduidelijking van het Energiedecreet van 8 mei 2009 in.

In het nieuwe punt 19° wordt bepaald dat het toepasselijke technische reglement van de Vlaamse Nutsregulator de regels die zijn opgelegd in het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bevat.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE

Bijlagen

- Omzetting Europese richtlijnen (verplicht)